

molitvi treba govoriti i pisati baš danas kad se sve manje molimo. Spisateljica to radi veoma odgovorno. Služi se u ovome poglavlju metodom psihoanalitičke interpretacije. Pokazuje kako istinski i biblijski moliti, razgovarati s Bogom i s Isusom Kristom.

Knjigu preporučamo svećenicima i svim katehetama.

A. REBIĆ

WALTER STROLZ, GOTTES
VERBORGENE GEGENWART.
Denkanstösse aus der Bibel, Herder
Verlag, Freiburg — Basel — Wien
1976, strana 159.

Na knjižnom tržištu pojavljuje se zadnjih godina još uvijek mnogo knjiga u kojima pisci — često stručnjaci Biblije — pokušavaju po sadašnjiti biblijsku poruku današnjem čovjeku. Među takve knjige spada i ova koju je napisao W. Strolz. Svjestan neizmjerne vrijednosti koju ima Biblija i za suvremena čovjeka pokušava tumačiti u devet naslova najnagažirajuće teme Biblije suvremenom čovjeku. Ima pred očima suvremena čovjeka u stisci, u muci, u ropstvu, u grijehu, u beznađu, u bezdomovinskom osjećaju. U takvim okolnostima takvom čovjeku dolazi riječ Svetog pisma kao istinsko oslobođenje. Ulijeva nove nade, osvještuje, omogućuje čovjeku da nađe sama sebe u Bogu, i da u Bogu nađe i svoju domovinu. Pisac ima upravo magičnu moć u priopćavanju Riječi Božje suvremenom čovjeku.

Pisac je u knjizi dakako veoma angažiran, uvjeren u neizmjernu vrijednost Biblije, zabrinut za čovjeka kao za svojeg bližnjeg kojega treba osloboditi, spasiti. Ipak riječ Božju, Bibliju, ne upotrebljava propagandistički, konformistički, ideološki, nego realistički, uvjerljivo i istinoljubivo. Pokazuje veličine koje krije za čovjeka izvršavanje Riječi Božje. Nastoji promijeniti mišljenje čovjekovo, obratiti ga. Kad počnemo čitati njegova razmišljanja, onda nas neka neprotumačiva moć tjera dalje čitati i čitajući razmišljati i razmišljeno na se primjenjivati.

Razlaganja se najviše kreću oko teme stvaranja i Boga stvoritelja. Zato tumači baš psalme 104, 19 i 89.

Jedno posebno poglavlje ima o vjeri i o savezu. Razrađuje problem Jone i Ninive pokazujući onaj istinski smisao koji ta mala starozavjetna knjižica u sebi krije. A u tumačenju gleda uvijek sadašnjeg čovjeka koji živi u jednoj velikoj i nepreglednoj Ninivi okružen mnogim Jonama. Zanimljivo je također poglavlje o zabrani slika i kipova u Starome zavjetu i o promjeni vjerskog sadržaja suvremenih ateistički usmjerenih Židova. Završava tumačenjem životnih i utješnih riječi iz Otkrivenja.

Knjigu preporučamo svima koji vole čitati Bibliju i sve dublje je poznavati.

A. REBIĆ

MARCELLE AUCLAIR, MEHR FREUDE.
Mein Leben aus dem Evangelium.
144 stranice, Herder Verlag, Freiburg
— Basel — Wien 1976, DM 14,80.

Marcelle Auclair je poznata francuska spisateljica. Napisala je dvije veoma zapažene biografije, jednu o svetoj Tereziji Avilskoj a drugu o Bernardici Subirous iz Lurda. Napisala je i autobiografiju »Ti si me vodio« u kojoj je opisala svoj život.

Knjiga »Mehr Freude« jest zapravo zbirka kratkih i srčnih razmatranja o najljepšim tekstovima iz evanđelja. Marcelle Auclair u tim tekstovima otkriva radost, nadu, mir i zadovoljstvo koje današnjim ljudima nedostaju a ipak su im tako potrebni. Evanđelje shvaća ozbiljno. U uvodnom razmatranju piše: »Kad bi kršćani Radosnu vijest prihvatili tako doslovno kao što 800 milijuna Kineza prihvaćaju crvenu knjižicu Mao-Ce-Tunga, tada bi se na ovoj planeti dogodile zanimljive stvari!« Nažalost, mi evanđelje ne uzimamo ozbiljno. Terezija Avilska zapisala je ove riječi: »Sva zla na ovom svijetu zbivaju se zato, jer ne želimo znati za evanđeoske istine koje su nepogrešive do zadnjeg zarez!« Istina, netko je rekao da bi čovjek morao biti svetac da bi evanđelje doslovce slijedio, a netko drugi reče, da bi čovjek morao biti lud da bi evanđelje doslovce slijedio. Međutim, da bismo evanđelje doslovce shvatili i ozbiljno ga slijedili, ne moramo biti ni sveti ni ljudi nego normalni, realistični vjernici.

Spisateljica je pokupila samo one Isusove izreke iz Evanđelja koje govore o radosti, o nadi, o miru... Ne-

ma riječi o paklu ili o kaznama pakla iz jednostavnog razloga: Isusa ne možemo ljubiti iz straha. Prijašnja pokoljenja grijehala su baš u tome što su iz Evanđelja uzimali uglavnom tekstove koji radaju u čovjeku strah. Činili su to gotovo s nekim mazohističkim i sadističkim zadovoljstvom. Spisateljica je sasvim svjesno izabrala samo one tekstove koji radaju radost, zrače svjetlošću i ulijevaju u čovjeka nadu prema onoj Isusovoj riječi: »To sam vam govorio da moja radost bude u vama i da vaša radost bude savršena!« (Iv 15,11).

Knjiga se odlikuje i po tome što su razmatranja veoma kratka ali sadržajem veoma bogata. Podstrek su za daljnje razmišljanje i za prijelaz na djelo. Tako to djelce mogu čitati i oni ljudi koji se vazda žure i nisu više vični čitati duge tekstove. Zato je knjiga džepnog formata da se može staviti u džep i ponijeti na put.

A. REBIĆ

TRIACCA A.M. — G. PIANAZZI, REALTA E VALORI DEL SACRAMENTO DEL MATRIMONIO, L.A.S. — Piazza dell'Ateneo Salesiano, 1— Roma 1976, str. XVI + 465.

Ovo djelo sadrži referate održane na studijskom tjednu održanom od 1. do 4. studenog 1975. godine u Rimu u organizaciji Teološkog fakulteta Papinskog salezijanskog sveučilišta. Sličan tečaj održan je dvije ranije godine i posvećen sakramentu pokore. Referati tog tečaja bili su veoma zapaženi. Prikaz je donijela i BS 1976, br. 4, 528—529, a u istom broju donešen je i hrvatski prijevod jednoga od značajnijih članaka iz tog djela (A. Amato, Tridentiski sabor: završna i polazna točka sakramenta pokore, str. 405—418).

Ovaj drugi zbornik uglavnom je raspoređen kao i prvi. S raznih strana i pod raznim vidicima želi se osvijetliti i produbiti problematika sakramenta ženidbe. Nema sumnje da je to danas i važno i zahtjevno. S jedne strane ide se za tim da se pruži solidna teološka osnova, uključujući razne prinose suvremene teologije, ali dano je dovoljno mjesta i psihološkim i pedagoškim znanostima kao i pastoralnom iskustvu. Čini se da su ovi »corsi di aggiornamento« veoma podesno zamišljeni i da bi mogli pos-

lužiti kao uzor našim teološko-pastoralnim tečajevima za svećenike koji se svake godine održavaju u Zagrebu. Iako izgleda da su tečaj i zbornik posvećeni sakramentu pokore bili kvalitetniji od ovog u vezi sa sakramentom ženidbe, ipak i ovaj zbornik sadrži mnogo korisnog materijala za »svećenike i odgojitelje« kojima je prvenstveno namijenjen.

Cijeli zbornik ima četiri dijela. Prvi dio želi osvijetliti samu narav sakramenta ženidbe, dajući tako onu kršćansku viziju ovog sakramenta. U tom dijelu N. M. Loss analizira biblijsku dimenziju, a G. Leclerc prikazuje ženidbu kao nov način postojanja u Crkvi, oslanjajući se pri tom velikim dijelom na njemačkog teologa prošlog stoljeća M. J. Scheebena. Čini se da Leclerc ima pravo kad kaže da Scheebena još nijedan teolog nije nadmašio u tom gledanju na sakrament ženidbe. Zatim G. Baldanza raspravlja o pitanju da li se ženidba može smatrati »trajnim sakramentom« (sacramentum permanens). Poznato je kako je to pitanje do nedavna bilo sporno, čak je većina autora naginjala negativnom rješenju. Baldanza pokazuje kako nakon Drugog vatikanskog sabora valja konačno dati pozitivan odgovor. Vrlo je koristan članak A. M. Triacca, koji osvjetljava liturgijsku i duhovnu dimenziju ovog sakramenta. Možda je to najvredniji prilog ovog dijela pod teološkim vidom.

Drugi dio govori o sakramentu ženidbe u novijem životu Crkve. S. Ardito prikazuje ženidbu u potridentskom razdoblju, ali čini se da je prikaz mogao biti sadržajnije. Osobito bi bilo korisno da se je i samo naučavanje Tridentuskog sabora bolje osvijetlilo. A. Favale lijepo prikazuje nauku Drugog vatikanskog sabora o »ciljevima« ženidbe (de finibus matrimonii), tematiku koja je u novije vrijeme veoma važna, osobito imajući u vidu implikacije glede odgovornog očinstva i rađanja djece. T. Bertone prikazuje nauku crkvenog učiteljstva nakon Koncila o sakramentu ženidbe. Ovaj prikaz izgleda prilično jednostran. Autor smatra da je deklaracija o abortusu što ju je izdala Kongregacija za nauk vjere 18. studenoga 1974. »jedan od najboljih dokumenata pokoncilskog razdoblja« (str. 216). Čini se da se mnogi teolozi ne bi složili s tom ocjenom. Međutim veoma je koristan članak što ga je na-